

Delen van medische gegevens in de Levenslooppaanpak volgens Fivoor

Inleiding

In de Levenslooppaanpak is het delen van gegevens heel belangrijk. Als zorgprofessional heb je echter te maken met het medisch beroepsgeheim. Dit betekent dat je toestemming nodig hebt van de cliënt in de Levenslooppaanpak om persoonlijke gegevens te mogen delen met netwerkpartners in de Levenslooppaanpak. In deze folder lees je de regels in 5 heldere stappen. Deze informatie vind je ook terug in het vereenvoudigd stroomschema.

Stap 1: Check of er sprake is van een behandelrelatie

Is de cliënt *niet* bij jouw organisatie in behandeling (geweest)?

Je beschikt dan niet over gegevens waarvoor het medisch beroepsgeheim geldt. Je hebt hier (in deze casus / m.b.t. deze cliënt) een adviesrol in het Levenslooppaanpak-overleg. Je hoeft geen volgende stappen te nemen.

Is de cliënt *wel* bij uw organisatie in behandeling (geweest)?

Je dient je te houden aan het medisch beroepsgeheim zoals vastgelegd in de Wet BIG en de WGBO. Ga verder met stap 2.

NB Ben je zorgprofessional, maar geen behandelaar? Dan geldt voor jou een afgeleid medisch beroepsgeheim. Lees hierover meer in de folder Medisch Beroepsgeheim.

Stap 2. Vraag toestemming

Vraag de cliënt in de Levenslooppaanpak toestemming voor het delen van de (medische) gegevens. Het moet voor de cliënt duidelijk zijn welke gegevens je deelt en met welk doel. De toestemming moet in vrijheid gegeven zijn en de cliënt moet kunnen overzien waar die toestemming voor geeft. Met de verkregen toestemming mag je nu (alleen) direct relevante gegevens delen van de cliënt.

Belangrijk!

- Maak steeds een eigen afweging of het noodzakelijk is om gegevens te delen, welke gegevens relevant zijn en met wie je de informatie deelt.
- Gebruik voor het vastleggen van de toestemming een toestemmingsformulier. Geef hierbij ook aan voor hoelang de toestemming geldt.
- De cliënt heeft het recht om de toestemming in te trekken. Vanaf dat moment mag je zijn gegevens niet meer delen met anderen.

Geeft de cliënt *geen* toestemming? Ga door naar stap 3.

Stap 3: Check of er sprake is van een verplicht ggz-kader

Een rechter kan een zorgmachtiging (verplicht ggz-kader) voor een cliënt afgeven waarin de Levenslooppaanpak als verplichte zorg is opgenomen. Door die zorgmachtiging mag je gegevens delen over de cliënt in het overleg bij het Zorg- en Veiligheidshuis.

Belangrijk: je mag gegevens delen, maar alleen als gegevensdeling is opgenomen in het zorgplan van de cliënt. En dan alleen direct relevante medische gegevens. En dan ook alleen met de partijen die betrokken zijn bij de cliënt.

Let op! Als een netwerkpartner in het Zorg- en Veiligheidshuis gegevens bij je opvraagt die buiten het bereik van de verplichte zorg uit de zorgmachtiging valt, moet u toestemming vragen aan de cliënt voordat u zijn gegevens mag delen.

Vraag: Een cliënt heeft geen zorgmachtiging waarin de Levenslooppaanpak als verplichte zorg is opgenomen. Maar mijns inziens is dit wel nodig. Hoe regel ik dit?

Antwoord: Als je samen met de gemeente tot de conclusie komt dat er 'essentiële voorwaarden voor deelname aan het maatschappelijk leven van betrokkene' ontbreken, kun je de Levenslooppaanpak als verplichte zorg aanvragen. Let op: De (situatie van de) cliënt moet voldoen aan de criteria voor een zorgmachtiging. Het aanvragen loopt via de officier van Justitie. Onderdeel van de aanvraagprocedure is een zorgplan, met daarin een toelichting in de vorm van 'Aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten'.

Vraag: De periode van verplichte zorg is verstreken, maar de cliënt blijft in de Levenslooppaanpak. Mag ik nog steeds gegevens delen?

Antwoord: Nee. In de machtiging staat de duur van de verplichte zorg. Je kunt dus alleen in die periode gegevens delen zonder dat er toestemming van de cliënt nodig is. Wat kun je doen?

- Vraag de cliënt om toestemming voor het delen van zijn gegevens; óf
- Vraag de rechter om een nieuwe, aansluitende zorgmachtiging waarbij de Levenslooppaanpak als verplichte zorg is opgenomen.

Is er geen sprake van een (verlenging van een) ggz-kader? Ga door naar stap 4.

Stap 4: Check of er sprake is van een strafrechtelijk kader

Een rechter of het OM kan deelname en medewerking aan de Levenslooppaanpak als voorwaarde opnemen in de strafrechtelijke beslissing (het vonnis). De cliënt moet zich aan de voorwaarden uit het vonnis houden en de reclassering houdt hier toezicht op.

Je mag in dat geval op grond van de 'Wet forensische zorg'* informatie delen over de behandeltrouw van de cliënt. Maar alleen met de reclassering / het OM, en niet met alle netwerkpartners in het Levenslooppaanpak-overleg. Aangezien de reclassering toezichthouder is, mogen zij informatie (waaronder ook de gegevens die zij van je hebben ontvangen) delen in een overleg met de netwerkpartners in het zorg- en veiligheidshuis.

*art. 2.6 lid 6 Wet forensische zorg en art. 2.3 Besluit forensische zorg

Vraag: Welke informatie mag ik, op grond van de 'Wet forensische zorg', over de behandeltrouw van de cliënt delen met de reclassering en/of het OM?

Antwoord: Je mag de volgende informatie delen:

- de constatering of het vermoeden van een overtreding van een voorwaarde die in de strafrechtelijke beslissing is opgelegd;
- de data waarop de cliënt zorg heeft ontvangen, dan wel afwezig was;
- de medewerking van de cliënt aan de verlening van de forensische zorg, met inbegrip van:
 - de naleving van behandelafspraken;
 - het weigeren van voorgeschreven medicatie tegen het advies van de behandelaar in, voor zo ver dit van invloed is op het recidiverisico;
 - de mate van motivatie voor de behandeling;
 - de (ophanden zijnde) beëindiging van de behandeling; en
 - omstandigheden die een signaal vormen voor een verhoogd risico op recidive.

Is er geen sprake van een strafrechtelijk kader? Ga door naar stap 5.

Stap 5: Check of er sprake is van een conflict van plichten

Stel, je hebt geen toestemming van de cliënt om gegevens te delen, er is geen sprake van een verplicht ggz-kader, én er is geen sprake van een strafrechtelijk kader. Maar het niet delen van bepaalde informatie of gegevens zou ernstige schade kunnen opleveren voor anderen. Voor jou geldt het medisch beroepsgeheim, maar je kunt in gewetensnood raken omdat je bovengenoemde schade zou kunnen voorkomen of beperken door bepaalde gegevens wel te delen. Dit noemen we een 'conflict van plichten'.

Wat kun je doen?

Als je op alle onderstaande vragen 'ja' kunt antwoorden, dan mag je het beroepsgeheim doorbreken:

- Heb je alles geprobeerd om eerst toestemming van de cliënt te verkrijgen?
- Verkeer je in gewetensnood door het handhaven van de zwijgplicht?
- Zie je geen andere weg om het probleem op te lossen dan door het doorbreken van jouw zwijgplicht?
- Levert het niet-doorbreken van het beroepsgeheim voor een ander ernstige schade op?
- Is het vrijwel zeker dat je die schade kunt voorkomen of beperken door jouw zwijgplicht te doorbreken?

Je mag dan dus wel gegevens delen. Maar alleen met de partij die de potentiële ernstige schade kan voorkomen, en niet met alle netwerkpartners in het Levenslooppaanpak-overleg.

Belangrijk!

- Overleg met een collega (eventueel anoniem) en/of de geneesheer-directeur.
- Deel alleen relevante gegevens.
- Informeer de cliënt (indien mogelijk) dat je zijn gegevens deelt.

Vragen over het delen van gegevens? Mail naar kwaliteitsveiligheid@fivoor.nl